

**PLAN FOR OPPFØLGING AV
NYUTDANNEDE BARNEHAGE- OG
GRUNNSKOLELÆRERE
I TRØNDELAG SØRVEST OPPVEKST**

Gjelder arbeidsåret 2024-25

Vedtatt i Trøndelag sørvest oppvekst kompetansenettverk oktober 2024.

Innhold

Innledning.....	3
Fra de nasjonale rammene.....	5
Evaluering av lokale veiledningsordninger og nasjonale rammer (Rambøll,2021).....	6
Disse suksesskriteriene tar vi med inn i det regionale og lokale arbeidet med utviklingen av veiledningsordningen.	6
Tilskudd til veiledning av nyutdannede grunnskolelærere	7
Felles plan for barnehage og skole.....	8
Felles kunnskapsgrunnlag og kontinuerlig utvikling av veiledningsordningene i Trøndelag sørvest..	9
Eksempel på avtale om veiledning av nyutdannet barnehage- og grunnskolelærer.....	10
Årshjul for veiledningsordningen i barnehage og grunnskole i TSV.....	12
Lenker.....	14

Innledning

Kvalitet i skole og barnehage forutsetter dyktige og engasjerte lærere i barnehage og skole. God profesjonsutøvelse handler om profesjonell ivaretagelse av barn og elever, både lærings- og utviklingsmessig, emosjonelt og organisatorisk. Det handler om den enkelte lærers profesjonsutøvelse, samarbeidet i kollegiet, samarbeidet i «laget rundt» barnet/eleven og om å kontinuerlig undersøke og utvikle egen og kollektiv praksis. Fordi det ikke er mulig for lærerutdanningene å fullt ut forberede de nyutdannede lærerne for den komplekse virkeligheten de møter, blir profesjonsstarten i læreryrket av stor betydning.

Alle skole- og barnehageeiere skal, ifølge Kunnskapsdepartementets kvalitetsavtale med KS og andre sentrale organisasjoner innenfor barnehage, skole og høyere utdanning ([00206BF3EF45221205124737 \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no), 2022), etablere lokale veiledningsordninger der alle nyutdannede lærere tilbys veiledning i deres to første yrkesårene.

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet nasjonale rammer for lokale veiledningsordninger.

De nasjonale rammene består av følgende tre elementer:

1. Prinsipper og forpliktelser for [Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole](#)
2. En skriftlig [faglig veileder](#) om hvordan gode veiledningsordninger kan utformes og gjennomføres lokalt.
3. Et utdanningstilbud [for](#) veiledere.

Bilde

1 https://www.regjeringen.no/contentassets/0081e41fad994cfdbb4e0364a2eb8f65/veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere-i-barnehage-og-skole_oppdatert-2021_10.pdf

Lærerutdanningene tilbyr veilederutdanning [Skolerettet veiledningspedagogikk – Videreutdanning](#) (NTNU) og <https://dmmh.no/studier/veilederutdanning-for-praksislaerere-i-barnehagen> (DMMH).

Lærerutdanningene mottar også midler fra Udir for å delta i utviklingen av lokale veiledningsordninger. [Midler til universiteter og høyskoler \(udir.no\)](http://udir.no).

Fordi ansvaret for å ivareta nyutdannede nytilsatte lærere ligger lokalt hos arbeidsgiver, jf. arbeidsmiljøloven § 4-2, opplæringsloven § 10-8 og friskoleloven § 5-2 andre ledd bokstav i) må de lokale veiledningsordningene være solid forankret, ikke bare blant veilederne, men på alle ledernivå i kommunene våre.

Planen du nå leser er utarbeidet på regionsnivå og presenterer *Veiledningsordningen* i Trøndelag Sørvest. Kommunale skole- og barnehageeiere og enhetsledere står ansvarlige for at den regionale veiledningsordninga og planen forankres og videreføres kommunalt og lokalt. Rektor/styrer har det daglige ansvaret for at nyutdannede grunnskolelærere og barnehagelærere blir faglig og sosialt inkludert på arbeidsplassen og får veiledning i tråd med de nasjonale retningslinjene.

Trøndelag sørvest oppvekst samarbeider med DMMH og NTNU om å utvikle, drifte og evaluere veiledningsordninger for nyutdannede barnehage- og grunnskolelærere i regionen. Regionene Fosen, Trondheim, Gauldal og Malvik deltar også i dette samarbeidet.

Fra de nasjonale rammene

I dokumentet i pkt 1 står det at nyutdannede lærere som mottar veiledning, er mer positive i vurderingen av sitt første yrkesår enn de som ikke har fått veiledning.

Et tillitsbasert forhold mellom veileder og nyutdannet, avsatt tid til veiledning, jevnlig møter og veileders kompetanse er suksessfaktorer som trekkes frem av både nyutdannede og veiledere. Gjennom kvalifisert veiledning kan den nyutdannede få trygghet til å håndtere og mestre arbeidssituasjonen og møtet med elevene. De får også økt bevissthet om verdien av egen kompetanse.

Veiledning kan på denne måten være viktig for å beholde nyutdannede lærere i barnehagen og skolen. Veiledning som involverer både den nyutdannede og kolleger, kan også virke utviklende for profesjonsfellesskapet i barnehage og skole og bidra til bedre trivsel og læring for barn og elever.

Videre er det beskrevet «Prinsipper for veiledning» på s 7 i rammeverket:

Prinsipper for veiledning

Partene har blitt enige om å anbefale følgende prinsipper for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole:

Veiledningen

- er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap om veiledning av nyutdannede lærere og betydningen av videre profesjonsutvikling i yrket
- skaper en overgang mellom utdanning og yrke som både ivaretar og utfordrer nyutdannede i utøvelsen av læreryrket
- skaper en god sammenheng mellom den kvalifiseringen som skjer i utdanningen og videre profesjonsutvikling i yrket
- videreutvikler den nyutdannedes kompetanse og praksis
- inkluderer, anerkjenner og bruker den nyutdannede som ressurs og bidragsyter i profesjonsfellesskapet
- ses i sammenheng med øvrige kompetansetiltak i barnehage og skole
- tilpasses den nyutdannedes forutsetninger og behov
- tilpasses lokale forhold når det gjelder organisering og innhold
- motiverer den nyutdannede til å videreutvikle seg og bli værende i yrket
- gjennomføres og prioriteres på en systematisk måte de to første yrkesårene
 - gjennom avsatt tid til planlegging og gjennomføring hos både veiledere og nyutdannede
 - etter en strukturert og målrettet plan
 - med en hyppighet og et omfang som bidrar til læring og utvikling
 - både individuelt og i grupper
- utføres fortrinnsvis av kvalifiserte veiledere som holder seg faglig oppdatert og får muligheter til etter- og/eller videreutdanning
- bør fortrinnsvis gjennomføres av veileder som ikke har formelt lederansvar for den nyutdannede

Evaluering av lokale veiledningsordninger og nasjonale rammer (Rambøll,2021)

I en [evaluering av veiledningsordningen gjort av Rambøll](#) på oppdrag av Udir trekkes følgende hovedfunn fram:

- Lærerne opplever at veiledningen er med på å gi en god overgang fra studier til yrkesliv.
- 4 av 10 nyutdannede tilbys ikke veiledning
- Over halvparten av veilederne mangler formell kompetanse i å veilede.
- Høyskole- og universitetsmiljøet ser ut til å være lite involvert i veiledningsarbeidet.

Kilde: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport/>

Samtidig identifiserer Rambøll tre suksesskriterier for veiledning (op. cit):

1. Veiledning fra en kvalifisert veileder har høyere kvalitet enn der veileder ikke har tilsvarende kompetanse.
2. Tydelig forankring og tett kontakt mellom aktører og nivåer gir høyere kvalitet på veiledninga.
3. Veiledningen må være fleksibel og tilpasses lokale forhold.

Disse suksesskriteriene tar vi med inn i det regionale og lokale arbeidet med utviklingen av veiledningsordningen.

Tilskudd til veiledning av nyutdannede grunnskolelærere

Utdanningsdirektoratet har årlig siden våren 2019 gitt landets grunnskoleeiere mulighet til å søke om øremerkede tilskudd til veiledning av nyutdannede grunnskolelærere. Les mer her:

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/midler-kommuner/tilskudd-til-veiledning-for-nyutdannede-nytilsatte-larere/>

Udir beskriver bakgrunn og rammer for tilskuddsordningen slik:

Kvalifisert veiledning er viktig både for å gi nye lærere økt trygghet til å håndtere og mestre arbeidssituasjonen, og for å øke bevissthet om egen kompetanse.

I statsbudsjettet for 2024 er det bevilget ca. 67,7 millioner kroner til slik veiledning for skoleåret 2024–2025.

Tilskuddsmottaker velger selv hvordan veiledningen organiseres og gjennomføres, men veiledningen skal være i tråd med prinsippene i [«Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole»](#).

Tilskuddet skal brukes til direkte kostnader knyttet til planlegging og gjennomføring av veiledningen. Utgifter til veiledning ut over det tilskuddet dekker, må finansieres av kommunens/privatskolens egen ramme. Det er kun nyutdannede lærere som startet på sitt første år som lærer i grunnskolen skoleåret 2023–2024 eller 2024–2025, man kan motta tilskudd for. Det gjelder både i fast eller midlertidig stilling.

Slik beregnes tilskuddet

Tilskuddet gis som en sats per lærer som skal få veiledning. Satsen i 2023 anslås til 20 000 kroner. Endelig sats beregnes ut fra gjeldende bevilgning til veiledning delt på hvor mange nyutdannede lærere som det totalt søkes om midler for.

Tilskuddet tildeles for ett skoleår om gangen. Tilskuddet tildeles til lærere i sitt første år og andre år i skolen. Det må søkes om tilskudd i hvert av disse årene.

Tildelingskriteriene er de samme for privatskoler og kommunale skoler.

Rapportering

Tilskuddsmottaker skal ved henvendelse fra Utdanningsdirektoratet rapportere på:

- *antall nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen som har fått veiledning*
- *antall timer med veiledning som er gitt - individuelt og/eller i gruppe*
- *om veiledningen har vært i tråd med prinsippene i «Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole»*

Søknad innen 20.september 2024 her: [Søknad om tilskudd til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen - skoleåret 2024/2025 \(udir.no\)](#)

Felles plan for barnehage og skole

Arbeidsåret 2023-24 gjorde vi oss gode erfaringer med å ha felles samlinger for barnehager og skoler. Vi gjennomførte fellessamlinger for veiledere, fellessamlinger for nyutdannede og fellessamlinger der både nyutdannede og veiledere deltok. Erfaringene våre med slike fellessamlinger var:

- Større grupper som igjen gir muligheten til å møte noen fra andre kommuner.
- Ivaretar muligheten for å sitte sammen med noen fra barnehage eller skole.
- Det gjelder de samme barna.
- Læring på tvers av barnehager og skoler.
- Utvikling av ny kompetanse om veiledning i samarbeidet mellom DMMH og NTNU er en svært viktig faktor for å drive veiledningsordninga videre.
- Hovedmålsettinga for det regionale samarbeidet styrkes: En inkluderende praksis til barns og unges beste.

Vi velger derfor å ha en felles plan for veiledningsordninga for nyutdannede i barnehage og skole for arbeidsåret 2024-25, og skal evaluere både plan og ordning våren 2025.

Felles kunnskapsgrunnlag og kontinuerlig utvikling av veiledningsordningene i Trøndelag sørvest

Arbeidsåret 2021-2022 ble det blant eiere, ledere, veiledere og nyutdannede grunnskolelærere jobbet fram et felles kunnskapsgrunnlag for veiledning for nyutdannede grunnskolelærere i Trøndelag. Dette kunnskapsgrunnlaget, og prosessen med kontinuerlig utvikling av det, brukes nå i veiledningsordninger for både barnehage og skole.

Kunnskapsgrunnlaget skal være i stadig utvikling gjennom årlige evalueringer ut fra spørsmålene:

1. Hva er hensikten med veiledningsordningen? (sola)
2. Hva er gode erfaringer og læringspunkt for den nyutdannede? (vannrett pil mot sola)
3. Hvordan kan vi best støtte og stimulere utviklingsprosessen hos de nyutdannede?
(organisasjonen bidrag).

Som modellen over viser, er veiledere, ledere, kollegiet og eiere viktige bidragsyttere i nyutdannedes profesjonsutvikling.

Eksempel på avtale om veiledning av nyutdannet barnehage- og grunnskolelærer

Veiledningsavtale arbeidsåret 2024/2025

Barnehage/skole: _____

Barnehagelærer/grunnskolelærer: _____

Veileder: _____

Denne avtalen er forpliktende for barnehagelærer/grunnskolelærer, veileder og styrer/rektor. Avtalen skal sikre at rammer for veiledningen og kvalitet på innholdet i den legger til rette for at den nyutdannede skal kjenne seg godt ivaretatt og oppleve mestring i arbeidet.

Tid avsatt til veiledning:

Veileder:

Barnehagelærer/grunnskolelærer:

Veiledning legges til (f.eks.): Mandager kl. 12.30 – 13.15 i barnehagen/skolen.

Tid til fagsamlinger (jfr. Årshjul for veiledningsordningen i Trøndelag sørvest):

- Nyutdannet barnehagelærer/grunnskolelærer vil få tilbud om å delta på to samlinger regionale innværende skoleår. Samlingene arrangeres i Trøndelag sørvest av utviklingsveileder i samarbeid med DMMH og NTNU.
- Veileder vil få tilbud om å delta på to samlinger innværende skoleår. Samlingene arrangeres regionalt i Trøndelag sørvest av utviklingsveileder. DMMH og NTNU.
- I tillegg kan det bli fysiske og/eller digitale samlinger for begge parter i samarbeid med andre regioner.
- Barnehagelærer/grunnskolelærer og veileder deltar sammen i en samling gjennom året.

Det er ingen deltakeravgift på samlingene i de overnevnte tilbudene i «Ny som lærer».

Kommunen dekker reise- og vikarutgifter i forbindelse med fagdagene.

De ulike aktørenes ansvar:

Styrer/rektor:

Skal utnevne en kompetent og motivert veileder på arbeidsplassen.

Ansvar for at veileder og den nyutdannede får avsatt tid til forberedelser, samlinger og veiledninger innenfor sin fastsatte arbeidstid.

Støtte og veilede veileder i sitt arbeid.

Veileder:

Lage et årshjul for veiledningen i samarbeid med den nyutdannede og gjennomføre veiledninger som fastsatt.

Invitere til veiledningssamtaler. Gjerne skriftlig i god tid før veiledninga.

Veileder etterspør aktuelt tema/minner om avtalt tema slik at begge parter kommer forberedt til samtalen.

Oppsummerer veiledningssamtalen

Den nyutdannede:

Bringer inn saker og tema til veiledninga

Delta i og bidra til at veiledninger og samlinger blir nyttige og viktige i den profesjonelle utviklingen.

Sted/dato:

Barnehagelærer/grunnskolelærer

Veileder

Rektor

Årshjul for veiledningsordningen i barnehage og grunnskole i TSV

HVA	ANSVAR	NÅR	INNHOOLD
Mottak av nyutdannede barnehagelærere/ grunnskolelærere	Styrer/rektor	Ved oppstart	Bli kjent med ny organisasjon
Inngå avtale om oppfølging og veiledning av den enkelte nyutdannede i barnehagen/skolen	Styrer/rektor	Ved oppstart av arbeidsåret 2024/25	Avtalen inneholder: Plan for veiledning mellom nyutdannet og veileder. Plan for deltakelse på fagdager i ordningen «Ny som lærer». Underskrives av: Styrer/rektor, veileder og nyutdannet
Oppnevne veileder	Styrer/rektor	Ved oppstart av arbeidsåret 2024/25	
Melde veileder og nyutdannet inn til utviklingsveileder	Styrer/rektor	23.08.24	Formsskjema for innmelding sendes ut til barnehagene og skolene før sommeren.
Individuelle eller gruppevisse veiledninger i barnehagen/skolen	Veileder og nyutdannet	Regelmessig gjennom året	Den nyutdannede og veileder lager selv et årshjul for de individuelle veiledningene. Innhold og tema for veiledningssamtalene er ut fra den nyutdannedes behov og premisser.
Tyvstartsamling for nyutdannede barnehage- og grunnskolelærere	Anette Nagelhus, Foreldreutvalgene for barnehage og skole	4/9 kl 9.30-15.30 Fysisk samling på Orkanger.	Foreldresamarbeid. En dag med praktisk tilnærming til samarbeidet med foreldre for nyutdannede barnehage- og grunnskolelærere. Les mer om foreldreutvalgene her: Foreldreutvalgene
Oppstartssamling for veiledere i barnehage og skole	Sissel Dahlen Fjæran, DMMH og Nina Vasseljen, NTNU i samarbeid med utviklingsveileder	23/9 kl 10-15 Fysisk samling. Orklandbadet, Orkanger.	Lokale veiledningsordning – hvorfor og hvordan?
Oppstartssamling for nyutdannede i barnehager og skoler	Sissel Dahlen Fjæran, DMMH og Nina Vasseljen, NTNU i samarbeid med utviklingsveileder	3/10 kl 10-15 Fysisk samling ved Skaun rådhus i Børsa. Påmelding innen 14.oktober her: https://forms.office.com/e/cthFjYkTBN	Hvordan har starten i barnehage- og grunnskolelærerjobben vært? Mestring, gleder, utfordringer og belastninger. Profesjonsstarten i læreryrket. Veiledning – hvorfor og hvordan? Vi vil i samlinga vektlegge tid og rom for erfaringsdeling i grupper.
Samling for veiledere og nyutdannede i både barnehage og skole	I samarbeid med Fosen og Malvik	14/1 Digital samling, men sitt gjerne sammen fysisk i kommunene.	Profesjonsetikk. Arbeid med caser sett i lys av profesjonsetikk i barnehagens rammeplan og skolens overordnede del av læreplanverket.

Samling for nyutdannede i barnehage- og skole	Sissel Dahlen Fjæran, DMMH og Nina Vasseljen, NTNU samarbeid med utviklingsveileder	21/3 kl 10-15 Fysisk samling. Info om sted og påmelding kommer.	Oppfølging av samlinger i oktober og januar.
Samling for veiledere i barnehage og skole	Sissel Dahlen Fjæran, DMMH og Nina Vasseljen, NTNU i samarbeid med utviklingsveileder	27/3 kl 10-15 Fysisk samling. Info om sted og påmelding kommer.	Oppfølging av samlinger i oktober og januar.
<i>Tentativt: Felles oppsummeringssamling for nyutdannede, veiledere, ledere i barnehage og skole og eiere.</i>	<i>Sissel Dahlen Fjæran, DMMH og Nina Vasseljen, NTNU i samarbeid med utviklingsveileder</i>	<i>I løpet av mai. Ca 2-2,5 t. Digital samling med fysiske møter i kommunene.</i>	<i>Oppsummering av veiledningsåret 2024-25 og veien videre for veiledningsordninga. Her ønsker vi å ha med nyutdannede, veiledere, ledere i barnehage og skole og eiere.</i>

Med forbehold om endringer.

Lenker

I disse lenkene kan du finne artikler som gir mer kunnskap om og idéer til oppfølging av nyutdannede lærere:

- Nettverket for nyutdannede lærere: <https://www.nyutdannede.no/>
- Artikkel i Bedre skole: [Arbeidslivsmestring – to unge læreres valg i møte med utfordrende situasjoner](#) (s 32-27)
- Intervju på www.utdanningsnytt.no: [«Astrid deler ikke ut triks og knep når hun veileder nyutdanna lærere»](#)
- Artikkel fra www.utdanningsnytt.no: [«Veiledning holder liv i lærerdrømmen»](#)
- Artikkelsamling fra Udir: [«Når starten er god»](#)